

Sveriges Radios remissyttrande över promemorian Ändringar i radio- och tv-lagen (Ds 2021:12)

Sammanfattning

- Sveriges Radio ställer sig positivt till förslaget om ökad insyn gällande ägarförhållandena avseende medietjänster och den information om ägarstrukturer som ska lämnas till mottagarna för att dessa ska kunna värdera innehållet i tjänsten.
- Sveriges Radio avstyrker delvis förslaget i den del där informationsplikten knyts till marksändningar men tillstyrker förslaget avseende beställradio.
- Sveriges Radio tillstyrker förslaget angående att ta bort möjligheten att återkalla tillståndet vid väsentlig överträdelse av vissa bestämmelser där sanktionsmöjligheter av ekonomisk art finns att tillgå.

2.2. Ökad insyn i leverantörers ägarförhållanden

Förslag: Den som omfattas av skyldigheten att lämna information ska se till att mottagare av tjänsten alltid och på ett enkelt sätt även har tillgång till information om vem som är leverantörens ägare, leverantörens ägarstruktur och, i förekommande fall, ägarens organisationsnummer.

Sveriges Radio ställer sig positiv till förslaget.

Det föreslås i promemorian att det ska införas ett krav i radio- och tv-lagen 2 kap 1 § som innebär att leverantörer av medietjänster ska lämna information till mottagaren om ägare, ägarstrukturer och ägarens organisationsnummer inom ramen för vissa medietjänster.

Avgörande för vilken information som ska lämnas är vilka uppgifter som bedöms nödvändiga för att allmänheten ska kunna bilda sig en välgrundad uppfattning om innehållet.

Syftet uppges vara att en leverantör av medietjänster har stora möjligheter att påverka vilken typ av innehåll och information som förmedlas och att information om vem som äger en leverantör därmed kan ge användare av en tjänst en möjlighet att värdera innehållet och trovärdigheten i den aktuella tjänsten. I förlängningen ska detta enligt promemorian stärka förutsättningarna för yttrandefriheten och den fria åsiktsbildningen. Detta är något som Sveriges Radio ser positivt på.

2.3 Kretsen av leverantörer som ska lämna information utökas

Förslag: Bestämmelsen om att programföretag som sänder tv, liksom leverantörer av beställ-tv, ska lämna viss information utökas till att även omfatta den som sänder kommersiell radio, ljudradio där inget tillstånd krävs och ljudradio där regeringen meddelar tillstånd. Skyldigheten att lämna information ska även gälla den som tillhandahåller beställradio som finansieras med public service-avgiften.

2.4 Leverantören avgör hur information ska hållas tillgänglig

Bedömning: Leverantören bör även fortsättningsvis ansvara för att informationen lämnas så att en mottagare alltid och på ett enkelt sätt har tillgång till informationen.

Sveriges Radio avstyrker förslaget avseende att informationsplikt knyts till marksändningarna.

En förändring föreslås i 2 kap 1 § Radio- och tv-lagen så att bestämmelsen utökas till att omfatta fler aktörer, bland andra de som sänder med tillstånd av regeringen och beställradio som finansieras med public service-avgift, det vill säga Sveriges Radios marksändningar samt beställradio.

Bestämmelsen är utformad för audiovisuella tjänster där kravet låter sig uppfyllas genom en hänvisning till var man kan finna den fullständiga informationen i exempelvis en eftertext/textruta. Sveriges Radio har ingen möjlighet att på ett rimligt sätt i marksändningarna upprepat informera om det som omfattas av paragrafen eller var sådan information finns tillgänglig att ta del av. Med tanke på Sveriges Radios ställning som public service-bolag vars sändningar är tillgängliga inom Sverige måste risken för att publiken inte skulle kunna värdera innehållet utan att informationen tillgängliggjordes i sändning vara utomordentligt liten. Eftersom det till informationskravet kopplas en möjlighet för Konsumentombudsmannen att ansöka om marknadsstörningsavgift om plikten inte uppfylls och det är otydligt hur kravet skulle kunna fullgöras i radiosändningar anser Sveriges Radio att det bör tas bort i denna del och istället omfatta enbart beställradio som finansieras via public service-avgift eftersom det där finns en praktisk möjlighet att fullgöra plikten på ett rimligt sätt.

14.2 Möjligheten till återkallelse avskaffas

Förslag: Bestämmelserna som möjliggör återkallelse av tillstånd att sända tv, sökbar text-tv eller ljudradio vid överträdelse av regler om produktplacering, sponsring och reklam upphävs.

Sveriges Radio tillstyrker förslaget att återkallelse av sändningstillstånd inte längre kan ske vid väsentlig överträdelse av vissa bestämmelser.

Skälen för förslaget är att det finns andra sanktionsmöjligheter, exempelvis särskild avgift. Det bör noteras att tillståndet för Sveriges Radios del liksom tidigare kan återkallas om programföretaget väsentligen bryter mot innehållsbestämmelserna i 14 kap 1-3 §§. Dessa paragrafer avser otillbörligt kommersiellt gynnande, ”demokratibestämmelsen” samt bestämmelsen om åsiktsannonsering.

Sveriges Radio konstaterar att det redan idag finns möjlighet för tillsynsmyndigheten att ansöka i förvaltningsrätten om att en särskild avgift ska utdömas vid otillbörligt kommersiellt gynnande, något som sker regelmässigt. Det verkar ologiskt att inom ramen för den ändring i radio- och tv-lagen som nu aktualiseras inte också göra en ändring avseende väsentliga överträdelser gällande bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande. Även här finns en sanktionsmöjlighet kopplad till en avgift varför återkallelse inte bör kunna bli aktuellt av samma skäl som anges i promemorian angående övriga bestämmelser.